ABC THE MOST INFLUENTIAL & WIDELY ACCLAIMED SINDHI DAILY OF PAKISTAN
هڪ ئي وقت ڪراچي ۽ حيدرآباد مان شايع ٿيندڙ قديم سنڌي اخبار
THE DAILY IBRAT Hyderabad
روزانو عبرت
حيدرآباد
Regd: NO-2430-B
69 YEAR 1958 - 2026
Hyd: Ph: 2728703-4, 2728571-2, Fax: 2781879, 2784300 - Isld Ph: 2823277
Karachi Ph: 2272030-7 - 4538862-3 - Fax: 2272038-9 - 4543839 - 2639492- Lahore: Ph: 5854047-8
سال (95) اربع 23 سپتمبر 2026ء ج 10 ربيع الثاني 1448ھ صفحا 6 - ملهه 30 ديهر شمارو (39)
website: www.dailyibrat.com Email: ibrat@yahoo.com, ibratmarketing@yahoo.com
Wednesday 23rd September 2026
Daily Ibrat Karachi

پاڪ فوج دهشتگردي جي مڪمل خاتمي ۽ پائيدار امن لاءِ پرعزم آهي: فيلڊ مارشل

آرمي چيف ۽ چيف آف ڊفينس فورسز فيلڊ مارشل سيد عاصم منير ڪور هيڊ ڪوارٽر پشاور جو دورو ڪيو

دهشتگردي جي خاتمي ۽ اپريشنز بابت ميڊيا سان گفتگو ۾ چيو ۽ مقرر فارميشنز ۽ يونٽن تي اپريشنل تيارين تي بريفنگ

فيلڊ مارشل سيد عاصم منير ڪارڪردگي ۽ فوجي ڪيپ رهڻ ۽ اپريشنل تيارين تي اعلیٰ ترين معيار برقرار رکڻ جي هدايت ڪئي

رانڊيندي (پي پي پي) آرمي چيف ۽ چيف آف ڊفينس فورسز فيلڊ مارشل سيد عاصم منير ڪور هيڊ ڪوارٽر پشاور جو دورو ڪيو، دهشتگردي جي خاتمي ۽ اپريشنز بابت ميڊيا سان گفتگو ۾ چيو ۽ مقرر فارميشنز ۽ يونٽن تي اپريشنل تيارين تي بريفنگ ڪئي، فيلڊ مارشل سيد عاصم منير ڪارڪردگي ۽ فوجي ڪيپ رهڻ ۽ اپريشنل تيارين تي اعلیٰ ترين معيار برقرار رکڻ جي هدايت ڪئي

مڪمل خاتمي ۽ ملڪ ۽ پائيدار امن جي لاءِ پرعزم آهي: فيلڊ مارشل

منير چيو آهي ته هتياربند فوج پوري قوم جي پختي حمايت سان دهشتگردي جي

بقايا نمبر 23 ڏسو صفحه-2

پاڪستان ۽ سعوديءَ جرب پارٽن خصوصي پاسپورٽ رعايتن لاءِ ويزا شرط ختم ڪرڻ واري معاهدي تي صحيحون

جنرل اسمبليءَ جي 80 هين اجلاس جي موقعي تي شهزاده فيصل بن فرحان سان گڏجڻ دوران معاهدي تي اتفاق ڪيو: اسحاق ڈار

ڪڏهن دلچسپي هئي سيني شمين ۽ اسلام جي پرائي ۽ پاڙائي اسٽريٽيجڪ پارٽنرڪي ڪي وڌيڪ اڳيان رابطن ۽ مدد ڪار ٿابت ٿيندي

نيويارڪ (اي پي پي) پاڪستان ۽ سعوديءَ عرب سفارتي ۽ سرڪاري/خصوصي پاسپورٽ رکندڙن لاءِ ويزا جي شرطن جي خاتمي واري معاهدي تي صحيحون ڪري ڇڏيون آهن اڪاري ڊينهن سوشل ميڊيا

بقايا نمبر 25 ڏسو صفحه-2

اسلام آباد: وفاقي وزير عطاءُ الله تارڙ ميڊيا سان گڏجڻ رهيو آهي

پاڪستان، ترڪي، سعودي عرب، مصر، قطر، اردن، ڪڏهن عرب اميرات ۽ انڊونيشيا پارٽن غزه ۽ انساني بحران تي اتفاق ڪيو

اسرائيل جامع پلان تحت پهڻهين آنرا هميا نمبرليون فوري طور تي پوريون ڪري، پاڪستان ۽ اتحادي ملڪ

پاڪستان، مصر، ترڪي، انڊونيشيا، اردن، قطر، سعودي عرب ۽ ڪڏهن عرب اميرات جي پرڏيهي وزيرن نيويارڪ ۾ ملاقات ڪئي

اسرائيل انساني امداد ۽ شرڪتيءَ بحاليءَ جو سامان محفوظ ۽ بنا رڪاوٽ غزه پهچائڻ ڪي يقيني بڻائي: ترڪي/قطر/مصر

بروشمر ۽ صلاح ۽ ڊسيجي مقدمن جابن جي تاريخي حيثيت ڪي نقصان پهچائيندڙ قدمن تي ڳهري ڳڻتي جو اظهار

اسلام آباد (اي پي پي) پاڪستان ترڪيه سعوديءَ عرب مصر قطر اردن ڪڏهن عرب اميرات ۽ انڊونيشيا غزه ۽ جاري انساني بحران تي ڳهري ڳڻتي جو اظهار ڪندي

بقايا نمبر 26 ڏسو صفحه-2

اسرائيل تي زور پيو رهي ته هو جامع پلان

لاهور هائيڪورٽ ۾ ريڪڊير 1129 جي صلاحيت رسيلن کي بهتر استعمال ڪيو وڃي: گيانچند اسمبليءَ

ڊاڪٽر آپريشنز ڊاڪٽر عابد جلال الدين شيخ صوبائي سيڪرٽري سان ملاقات ڪئي

ڪيئي اختيار، ڪائو ڪائونٽ، پاور ريڪڊير ۽ ايئن سرچ ايئڊ ريڪڊير جي جائزو ورتو ويو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ جي وڏي وزير گيانچند سان اڪاري واري ڊينهن 22 جو ڪيئي ڪئي بابت سيڪرٽري

بقايا نمبر 27 ڏسو صفحه-2

سنڌ حڪومت ۽ خوراڪ جي عالمي اداري پاران شاگردن صحت ۽ غذا بابت سهڪار وڌائڻ تي اتفاق

وڏي وزير ۽ عالمي اداري جي نمائندي انيتا هرش وچ ۾ اجلاس اسڪول ڪاڏ خوراڪ پروگرام جو جائزو ورتو

صوبي جي 1336 سرڪاري اسڪولن ۾ اوائلي لڪ شاگرد ڪاڏ خوراڪ پروگرام مان فائدو مٿيندا

ڪياماڻي، ملير سجاول، ٺٽي ۽ ٺٽيءَ محمد خان جي اسڪولن ۾ واش سهولتن جي بحاليءَ ڪئي ويندي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) وزيراعلیٰ سنڌ سيد مراد علي شاهه ۽ عالمي اداري خوراڪ پاڪستان جي نمائندي انيتا هرش وچ ۾ اعلیٰ سطحي اجلاس ڪيو جنهن ۾ سنڌ حڪومت ۽ عالمي اداري خوراڪ وچ ۾

بقايا نمبر 29 ڏسو صفحه-2

جاري سهڪار سمڪليل ۽ پائيداري جا موقعا ۽ خوراڪ غذائيت اسڪول صحت ۽ سرسبزائي لڄڻ کي ريڊڪ مضبوط

ڪراچي : سيد مراد علي شاهه سان ڊاڪٽر ايڊم پي ڪنٽري ڊائريڪٽر ايريا هرش ملاقات ڪندي

وفاقي گهرو وزير پارٽن نوڪڙي ۽ پوليس تيمر تي فائرنگ جي شديد مذمت ڪئي، شهيد اهلڪارن کي خراج عقيدت پيش

اسلام آباد (اي پي پي) گهرو معاملن واري وفاقي وزير محسن نقوي بلوچستان جي ضلعي نوشڪي ۽ پوليس جي خاصي واري تيمر تي اڄاڻاڻ ڪيل فائرنگ واقعي جي مذمت ڪئي آهي

بقايا نمبر 30 ڏسو صفحه-2

سنڌ حڪومت خصوصي پارن جي تعليم، بحاليءَ ۽ ڀاڱيدار بڻائڻ لاءِ انقلابي قدم کڻي پئي: شرجيل ميمڻ

مدت تعليم سال گڏ بحاليءَ، فيز ٽيوليءَ، اسپيڊ ٽيوليءَ، ٽرانسپورٽ سان گڏ ماهوار 3 هزار روپيا وظيفو ڏنو پوي وڃي

صوبي اندر خصوصي پارن جي لاءِ 49 جديد ڊجيٽل ڪلاس رومز جو تيار هڪ اهم اڇپرائي آهي

قائم ڪيل 20 سيٽلائيٽ اسڪولن ذريعي 476 اهڙن پارن کي تعليمي موقعا پڻ ملي سگهندا

صوبي جي 67 خصوصي تعليمي اداري ۾ 20 هزار جي لڳ پڳ شاگرد عملي پراڻي بڻائڻ لاءِ انقلابي قدم کڻي وڃي آهي

بقايا نمبر 31 ڏسو صفحه-2

ڪراچي ۾ سوناري کان هٿياربند لڪين ٻيا 5 ڪلو چاندي ڦري فرار

بزنس روڊ تي ٽن موٽر سائيڪلن تي سوار هٿياربندن ڀاڙيءَ ۾ مئڊيمر کي روڪي ڦر ڪئي

اطلاع جي جمعيڊ ڪارٽر پوليس واقعي واري هنڌ پهچي ڄاچ شروع ڪري چڪي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي ۾ بزنس روڊ تي واقع پنجل پاڻي ريجهڻ سوٽر سائيڪلن تي سوار آءِ درجن ڪن ڪڍيل هٿ ڪيون جي ڀاڙيءَ تي 32 لڪ

بقايا نمبر 32 ڏسو صفحه-2

مقدس منڊلن تي حوثين جا حملا برداشت جوڳا ناهن: سيڪريٽري جنرل آءِ آر سي

رياض (اي پي پي) اسلامي تعاون تنظيم (او آءِ سي) جي سيڪريٽري جنرل ڊاڪٽر اسماعيل اولڊ شيخ احمد سعودي عرب ۽ مقدس ساڳين گهر هندو، ٻڌاڻي حماڊ شيخ برداشت جوڳا ناهن ٻڌايو سيڪريٽري سعوديءَ جا گڏيل حوثين

بقايا نمبر 33 ڏسو صفحه-2

وزيراعظم معهد شهباز شريف جي جماعت اسلاميءَ جي امير حافظ نعيم الرحمان کي ٽيليفون، اسلام آباد ۽ ڊرٽن ملاقوي ڪئي جو چيو

نيويارڪ (اي پي پي) وزيراعظم محمد شهباز شريف جماعت اسلاميءَ جي امير حافظ نعيم الرحمان کي ٽيليفون ڪئي ۽ اسلام آباد ۽ ڊرٽن ملاقوي ڪرڻ جو چيو وزيراعظم آفيس جي ميڊيا ونگ پاران جاري ڪيل بيان موجب وزيراعظم چيو ته حڪومت معاشي طور تي ڪمزور ۽ دهلي طبقي کي منن تڪڙ ڪاهن ۽ پيٽرولن

بقايا نمبر 34 ڏسو صفحه-2

اسلام آباد: سالڊيب جي عوامي مجلس جي اسپيڪر جناب عبدالرحيم عبدالله پارليامينٽ هاؤس ۾ مهمان جي حيثيت ۾ پهتا رپا ڪنندي

ڪراچي ۾ رائل مڙس ۽ ٽن ڏينهن لاش ملڻ واري واقعو ڳجهارت ٿيل، ڪهڙائي جي ڪيئنسر هيڊ جو انڪشاف

احسن آباد جي ڦليٽ مان ڊاڪٽر سميت خاندان جي پنجن جڻن جا ڪيترائي ڏينهن کان پراڻا لاش ملي هئا

پنجاب واسي ڊاڪٽر عمر پنهنجي پارن جي بهتر مستقبل لاءِ ڪراچي ۾ رهائش پذير هو

ڪجهه عرصو اڳ جگر جي ڪينسر ۾ مبتلا ٿيڻ بعد مالي حالتون انتهائي خراب ٿي چڪيون هيون: ذريعا

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي جي ڪلفٽن معمار پرسان احسن آباد واري عڪڙمي ۾ هڪ فليٽ مان ڊاڪٽر سميت هڪ ئي خاندان جي پنجن جڻن جا ڪيترن ڏينهن کان پراڻا لاش ملي واري واقعي ڪيترائي ٻيا اهم پوليس جي ايمداڻي ٽيمن جا خاندان جي خراب سالي حالت جا

وڏي وزير ڪراچي ۾ فليٽ مان پنج لاش ملڻ واري واقعي جو نوٽيس ورتو، ڇڻيل رپورٽ طلب

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ جي وڏي وزير سيد مراد علي شاهه ڪراچي جي علاقي احسن آباد ۾ فليٽ مان ڪيترن ئي ڏينهن پراڻيون پنج لاشن ملڻ واري واقعي جو نوٽيس وٺندي آءِ جي سنڌ پوليس کان واقعي بابت رپورٽ طلب ڪئي

بقايا نمبر 33 ڏسو صفحه-2

ڪراچي ڪنهن به بي پي جي جاڳيو ناهي، دهشتگردي ۽ لساني رڪاوٽن واري سياست قبول نه ڪندا، سينيٽر سهيل غني

هي ڪنهن هڪ پوليءَ يا ڦوجي ماڻهن جو نه پر سمورين پوليس ۽ ڦوجي جي ماڻهن جو ڳڙيل شهر آهي

ماضي ۾ پوليءَ جي بنياد تي ماڻهن کي قتل ڪيو ويندو رهيو، هاڻ اهڙي دهشتگردي ٿيڻ نه ڏني ويندي

ايئر ڪيو ايئر اڇاڻن کي سياسي طور شڪست ڏيندا سين، بلاول ڀٽو زرداري جي سڳرهم تقريب کي خطاب

ڪراچي (بيورو رپورٽ) سنڌ جي صحتن اڳواڻي قوت ۽ ساڳي تحفظ واري وزير ۽ پاڪستان پيپلز پارٽي ڪراچي ڊويزن جي صدر سيد طاهر شاهه ڪراچي ڊويزن ۾ ايئر ڪيو ايئر ڪراچي ڪنهن جي بي پي

پاڪستان سميت سڄي دنيا ۾ صفائي جو خراڻي ڏيڻهن ملهايو ويو

اسلام آباد (اي پي پي) پاڪستان سميت سڄي دنيا ۾ صفائي جو عالمي ڏيڻهن آج جي ملهايو ويو ۽ صفائي جو عالمي ڏيڻهن جو مقصد ماحوليات ڳڻڻ ۽ ڪهنڊائي ڪجري جي بهتر انتظام ۽ صاف ماحول جي حوالي سان عوامي شعور اجاگر ڪرڻ

بقايا نمبر 37 ڏسو صفحه-2

پاڪ روس ڪڊيل مشنون ورڻوا 9- ۽ پاڪ عمان مشنون ۽ شق آبجل 2- شروع

پاڪ روس مشنون جرات ۽ پاڪ عمان ڪڊيل مشنون بن سي اي سي پي ۾ شروع ٿيون

ڪڊيل مشنن مان درست ملڻن سان پاڪستان جي بطري تاڪاءِ لاءِ ڪي نئين سڪهه مشنون ۾ ايئر پي ايم

رانڊيندي (اي پي پي) پاڪستان ۽ روس جي ٻن ڪڊيل مشنن پاڪستان ۽ عمان جي ٻن ڪڊيل مشنن

بقايا نمبر 1 ڏسو صفحه-2

فيلڊ مارشل سان فرانس جي دفاع بابت سيڪريٽري جنرل ملاقات

جي ايڇ ڪيو ۽ ملاقات ديوان دفاعي تعاون کي هئي ڊيڻ تي خيالن جي ڀي رت

رانڊيندي (اي پي پي) فرانس جي دفاع ۽ سلامتي بابت سيڪريٽري جنرل نڪولس ريچي پاڪستان ۾ مقرر فرانسيسي سفير

زان نول پوٽري جي دفاع ۽ ڊيڪارٽرز (جي ايڇ ڪيو) رانڊيندي جنرل

بقايا نمبر 2 ڏسو صفحه-2

دهشتگردي خلاف جنگ جاري رهندي: صدر آصف زرداري

بلوچستان ۾ 6 دهشتگردن کي مارڻ تي سيڪيورٽي فورسز کي خراج تحسين پيش ڪرڻ تي سيڪيورٽي فورسز کي خراج تحسين پيش ڪرڻ تي صدر آصف علي زرداري سارن تنگي بلوچستان ۾ قتل ٿهندسان جي 6 دهشتگردن کي جهنم

بقايا نمبر 3 ڏسو صفحه-2

دهشتگردي جا سهولتڪار پاڪستان جو امن خراب ڪرڻ ۽ ڪامياب نه ٿيندا

اسلام آباد (اي پي پي) صدر آصف علي زرداري سارن تنگي بلوچستان ۾ قتل ٿهندسان جي 6 دهشتگردن کي جهنم

بقايا نمبر 3 ڏسو صفحه-2

ايران دهشتگردي جو عالمي مرڪز هو ۽ هاڻي وچ اوڀر ۾ شريسنيءَ واريون حرڪتون نه ڪري سگهندو: آمريڪي صدر جا الزام

آمريڪا کي ڪيئنڊو طاقتور بڻايو آهي، ايران وچ اوڀر ۾ بدمعاشي ڪندو هو، جيڪا هاڻي نه ڪري سگهندو: صدر ٽرمپ

آمريڪي معيشت ترقي ڪري رهي آهي ۽ ملڪ ۾ استحڪام موجود آهي، چاڪاڻ ته منهنجي انتظاميا قومي مفاد ۽ هر مسئلي کي ان جي بنياد تائين حل ڪيو آهي

اڄ صرفه اهي ئي ماڻهو آمريڪا ۾، داخلي ٿي سگهن ٿا جن کي نصرت نٿي ڀٽي هجي، ٽوهن جي شرح ڪ گهٽتائي آئي آهي، موٽ گڏهائڻ پئي ڇاهيو پر ايران انڪار ڪري ڇڏيو

ايران کي ڪنهن به صورت ۾ ايٽمي هٿيار حاصل ڪرڻ جي اجازت نه ڏني ويندي، اهو هاڻي وچ اوڀر ۾ وڏيڪ غير ذمهوارانه رويو اختيار نٿو ڪري سگهي، واحد اڳواڻ اهيان، جنهن دنيا کي امن ڏنو

ٻيا صرف گڏهائڻ ڪن ٿا، ايران ڪان ٻوءِ ممڪنات طور تي ڪيوبا جو نمبر اڇڻ وارو آهي، ضرورت پئي ته آمريڪا اڀڙهه برقرار رکيا آهن، جن ۾ ڪميونسٽ پارٽي يو ايس اي، اينٽيفا ۽ ڊيموڪريٽڪ سوشلسٽس شامل آهن

ڪيوبا جي حڪومت ڏهاڪن کان آمريڪا ۾ تخريبڪار گروهن سان لاڳاپيل برقرار رکيا آهن، جن ۾ ڪميونسٽ پارٽي يو ايس اي، اينٽيفا ۽ ڊيموڪريٽڪ سوشلسٽس شامل آهن

وينزويلا مان حاصل ٿيندڙ اضافي تيل کي آمريڪي ريفائنريز ۾ پروسيس ڪيو ويندو، جنهن سان آمريڪا جي اڳواڻي ۾ جيءُ فراهمي ۽ ڦيرڦار جي گهٽتائي اڇڻ جو امڪان آهي

نيويارڪ (سائيٽرنگ ڊيسڪ) گڏيل قومن جي جنرل اسمبليءَ جي خطاب ڪندي، آمريڪي صدر ڊونلڊ ٽرمپ پنهنجي انتظاميا جي ڪاميابين جو ذڪر ڪيو ۽ چيو ته سنڌيءَ پاڪستان سان ڪي سانڍيءَ جي پيٽ ۾ ڪيئنڊو ريڊيڪ طاقتور بڻايو آهي

بقايا نمبر 4 ڏسو صفحه-2

بلوچستان ۾ سيڪيورٽي فورسز جو آپريشن، فتنه الهندستان جا 6 دهشتگرد مارجي ويا، 9 گرفتار

گڏهي اطلاع تي سارن تنگي ۾ فتنه الهندستان جي دهشتگردن جي ٺڪاڻن تي ڪامياب آپريشن ڪيو ويو

مارجي ويل فتنه الهندستان جي دهشتگردن جي قيمتي مال وڏي مقدار ۾ هٿيار ۽ ڏاڪيدار مادو به هٿ ڪيو ويو

ڪوئٽا (اي پي پي) بلوچستان ۾ سيڪيورٽي فورسز آپريشن ڪيو ۽ فتنه الهندستان جي 6 دهشتگردن کي مارجي ڇڏيو آهي سيڪيورٽي ذريعن موجب سيڪيورٽي فورسز گڏهي اطلاع جي بنياد تي بلوچستان جي علاقي سارن تنگي ۾ فتنه

بقايا نمبر 5 ڏسو صفحه-2

ڪراچي ۾ صفائي، ڀيوميڪينش، رائنيوز ۽ ٽوٽياتي مضمونن جي اهميت تي ورڪشاپ

موسم جي تبديليءَ کي نظر ۾ رکندي شهرين جي تحفظ لاءِ فوري قدم کڻڻ ٻيا آهن: ميئر

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ميئر ڪراچي

بقايا نمبر 6 ڏسو صفحه-2

ڪنڊيت شعاري مهم: ريلوي وزارت ۾ ڦيوئل ڪرڻ ۾ 50 سيڪڙو گهٽتائي، هائوس پرڏيهي دورن تي پابندي

وفاقي وزير ريلوي ۽ مالي نظم ۽ ضبط ڪاميٽي اڄڏوانس ٽرمپ جاري ڪري چڱيا

پاڪستان ريلوي ۾ 31 ڊسمبر 2026ع تائين هائوس بلڊنگ اڄڏوانس ٽرمپ جاري ڪرڻ کي مڪمل طور تي معطل ڪيو ويو

اسلام آباد (اي پي پي) وزيراعظم جي ڪفايت شعاري ڪميٽي تحت ريلوي وزير ريلوي ۽ مالي نظم ۽ ضبط ڪاميٽي جو اڄڏوانس ٽرمپ جاري ڪرڻ ۾ غير ضروري خرچن ۾ فوري گهٽتائي لاءِ غير ضروري سفرن تي مڪمل پابندي

بقايا نمبر 7 ڏسو صفحه-2

نيويارڪ: وزيراعظم شهباز شريف ڪليئر قومن جي جنرل اسمبليءَ ۾ شريڪ آهي

جماعت اسلاميءَ پارلي وزيراعظم جي ڏيهه واپسيءَ تائين احتجاج ملتوي ڪرڻ جو اعلان

حافظ نعيم الرحمان وزيراعظم شهباز شريف جي ڏيهه واپسيءَ تائين اسلام آباد لانگ مارچ ملتوي ڪرڻ جو اعلان ڪيو

جماعت اسلاميءَ پيٽروليم شين جي اڇڻين ۽ راڄ ۾ ٻيوري خلاف احتجاج ۽ لانگ مارچ تان پوئتي ٿي هلندي: حافظ نعيم الرحمان

حڪومت کي پيٽرول جا اڇڻ گهٽائڻ لاءِ مختلف تجويزن ڏنيون، پر حڪومت موقف اختيار ڪيو ته ملڪ ۾ اوبر ايف پرڊڪٽر ۽ اڇڻ جيڪرس حڪومت پيٽروليم شين تي ڪاوڙ ناهڻ ٽيڪس ختم ڪري ڇڏي ته جماعت اسلاميءَ اڄ تي پنهنجو ڌرڻو ختم ڪرڻ لاءِ تيار آهي

بقايا نمبر 21 ڏسو صفحه-2

ڪراچي: اڄ جي سنڌ پارلي سرٽيفڪيٽ ڊيٽ بعد پوليس آفيسن سان گروپ فوٽو

ڪراچي ايئر آءِ سي پي ڊي ۽ ڊمڊيوز بارڻي جي دل ۽ لڪيل ڪوليو ڪڍي ڇڏي

ڪنڊار سان ملڻ رڪندڙ بار فل ۽ ڪوليو ڪاڻي هلي ڳڻتي، جوڪي حالت ۽ اسپتال اندر ويو

پروفيسر سهيل خان بنگش جي سرواڻيءَ ۾ مام ٽيم پيچيده سرجري ڪاميابي حاصل ڪئي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڊائيٽ (NICVD) سان گهر رواڻو ڪو ويو اهي ڪنڊار 12 سالن جو هڪ ٻار جنهن جي دل ۾ ڪوليو لڳي هئي سمجهيات ڦيڻ بعد انيسٽنل آسٽيئيوٽ آف ڪارڊيو ويسڪيولر

بقايا نمبر 20 ڏسو صفحه-2

ڪراچي ۾ شاندار ڪارڪردگي ڏيکاريندڙ ٽي پوليس آفيسرن ۽ اهلڪارن کي ميڊلا

ويسٽ زون ۽ ايسٽ زون ايس ايس پي پوليس آفيسرن کي تعريفي سرٽيفڪيٽ ڏنا

فرض شناسي، پيشه ورانه صلاحيت ۽ ڏوهن خلاف رڌرهي جي بهترين عزم جي سراهه

ڪراچي (بيورو رپورٽ) آءِ جي سنڌ جاويد عالم اوور شاندار ڪارڪردگي ڏيکاريندڙ ٽي ويسٽ زون ۽ ايسٽ انويسٽيگيشن يونٽ (SIU) جي پوليس آفيسر کي تعريفي

بقايا نمبر 19 ڏسو صفحه-2

ڪراچي ۾ پ پ آڳاڻي نثار کهڙي جي سالي جو ليڇهين اهم شخصيتن جي شرڪت

ڪهڙو فائونڊيشن گرڙي ۾ مرحوم عم انصاري غرب يوني جي ليڇهين ۽ ڏهه جي رسم اڄ ڪئي وئي

سوسائٽي فارمز، سينيٽرن، ايم اين اي، ايم پي اي ۽ پارٽي عهديدارن سميت وڏي آڳ ۽ شرڪت ڪئي

جي ليڇهين ۽ دعا جي رسم آڳاڻي ڏينهن سنڌجهڻ کان مغرب تائين ڪهڙو هاؤس گرڙي ۾ اڌا ڪئي وئي ليڇهين ۽ دعا جي

بقايا نمبر 18 ڏسو صفحه-2

برطانيه پارلي سعودي عرب کي حوثين خلاف اڳاڻي فوجي مدد فراهم ڪرڻ جو اعلان

فيصلو ٻين ۽ ايران جي حمايت يافته حوثين پارلي سعوديءَ جي ڏکيل حملي جي رد عمل ۾ ڪيو ويو

اڄ محدود وقت لاءِ آهي ۽ شرڪتيءَ طور ان جو وقت ڪجهه هفتا هوندو: برطانوي عهديدار

لندن (اي پي پي) برطانيه جي وزيراعظم ڪيئر اسٽارمر سعوديءَ عرب کي

بقايا نمبر 58 ڏسو صفحه-2

حوثين امن ڳالهين طرف اچن، سعوديءَ عرب ۽ يمن اتحاد خلاف قدم قبول نه ٿيا: فرانس

فيلوان نريعي کي جاڙ حڪومت جي رٽ کي چئلينڊ ڪرڻ کي برداشت ڪو نه ويندو

حوثين کي ڇڏڻ ڪري ڏکيائي امن ڳالهين جي عمل ۾ شامل ٿيڻ ڪهڙي

نيويارڪ (اي پي پي) ڪڊيل قومن ۾ فرانس جي نمائندي حوثين تي زور پيو آهي ته هو ڇڏڻ ڪنڊيت ختم ڪندي امن ڳالهين طرف اچن سعوديءَ عرب ۽ يمن اتحاد خلاف قدم قبول نه ڪري سگهن ٿا

بقايا نمبر 39 ڏسو صفحه-2

اسلام آباد: پاڪستان علماءَ ڪانفرنس جي چيئرمين حافظ محمد طاهر محمود اشرفي سيمينار کي خطاب ڪندا

پاڪستان مالديپ سان پنهنجي پرانن ۽ دوستانن لاڳاپن کي وڌي اهميت ڏئي رهي آهي

قومي اسمبليءَ جي اسپيڪر سان مالديپ جي پارليامانڪ وفد جي ملاقات ڪئي

پاڪستان ۽ مالديپ وچ ۾ پارليامانڪ لاڳاپن، ڪڊيل تعاون ۽ پارليامانڪ سفارتڪاريءَ تي ڳالهيون

اسلام آباد (اي پي پي) قومي اسمبليءَ جي اسپيڪر سردار اياز صادق سان مالديپ جي پارليامانڪ اسپيڪر عبدالرحيم عبدالله جي سربراهي ۾ وفد پارليامينٽ هاؤس ۾ ملاقات ڪئي، جنهن ۾ پاڪستان ۽ مالديپ وچ ۾ پارليامانڪ لاڳاپن، ڪڊيل تعاون ۽ پارليامانڪ سفارتڪاريءَ تي ڳالهيون ٿيون

بقايا نمبر 40 ڏسو صفحه-2

بلوچستان ۾ سيڪيورٽي فورسز جو آپريشن، فتنه الهندستان جا 6 دهشتگرد مارجي ويا، 9 گرفتار

گڏهي اطلاع تي سارن تنگي ۾ فتنه الهندستان جي دهشتگردن جي ٺڪاڻن تي ڪامياب آپريشن ڪيو ويو

مارجي ويل فتنه الهندستان جي دهشتگردن جي قيمتي مال وڏي مقدار ۾ هٿيار ۽ ڏاڪيدار مادو به هٿ ڪيو ويو

ڪوئٽا (اي پي پي) بلوچستان ۾ سيڪيورٽي فورسز آپريشن ڪيو ۽ فتنه الهندستان جي 6 دهشتگردن کي مارجي ڇڏيو آهي سيڪيورٽي ذريعن موجب سيڪيورٽي فورسز گڏهي اطلاع جي بنياد تي بلوچستان جي علاقي سارن تنگي ۾ فتنه

بقايا نمبر 5 ڏسو صفحه-2

ڪراچي ۾ ڪرائم جو ڪنٽرول ڪرڻ ۾ پي ايس ايس جي ڪارڪردگي ڪمزور

اجلاس ۾ ڪمزور ڪارڪردگي تي ڳڻتي، ڪمزور ڪارڪردگي ڪرڻ ۽ ڪيسن جي تفتيش ۾ ڪوتاهي تي ڪاوڙ

ڪراچي (بيورو رپورٽ) آل پاڪستان نيوز پيپرز سوسائٽي (اي پي اين ايس) جي سنڌ

بقايا نمبر 8 ڏسو صفحه-2

ڪراچي ۾ ڪرائم جو ڪنٽرول ڪرڻ ۾ پي ايس ايس جي ڪمزور ڪارڪردگي تي ڳڻتي

ڪمڊيٽي جو اجلاس چيئرمين جاويد مهر جي صدارت هيٺ منعقد ڪيو ويو

ڪراچي ۾ فيملينڊن مسجد جي پيش امام کي ڪوليون هڻي قتل ڪري ڇڏيو

تيمر ڦاڻن ۽ ڦيٽاني يوسف مسجد جي پيش امام منير احمد کي گهر اندر قتل ڪيو ويو

اطلاع تي پوليس ۽ ريسڪيو عملو پهتو، مقتول جو لاش عباسي شهيد اسپتال منتقل

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي ۾ سرجاني ٽائون ڦاڻي جي حد سرجاني جي علاقي تيسر ٽائون سيڪٽر 36 ۾ هڪ مقامي ڦيٽاني يوسف مسجد جي پيش امام 40

بقايا نمبر 9 ڏسو صفحه-2

ڪراچي: وزير بلديات سيد ناصر حسين شاهه هنڌيوار صفائي مهر جو افتتاح ڪندي

حڪومت آمريڪي ڊيٽا رد ڪري سمنتي توانائي لاءِ عملي قدم کڻي، مجلس وحدت

عوام کي رليف ڏيڻ لاءِ روس ۽ ايران کان سستو تيل ۽ گئس درآمد ڪرڻ جي رائي

پاڪ ايران گئس پائپ لائين منصوبو بحال ڪري ايران سان سرحدي ڀاڀاري رعنا ڪوليا ويو

ڪراچي (بيورو رپورٽ) مجلس وحدت مسلمين پاڪستان ڊويزن جي صدر حافظ ڪاظم عباس چيو آهي ته پيٽرولز ۽ گئس جي قيمتن ۾ انتهائي واڌ ۽ مهانگائي جي ٻار هيٺ ڊيل عوام کي

بقايا نمبر 13 ڏسو صفحه-2

ڪراچي ۾ مختلف واقعن سبب 4 ڇڻا فوت ٿيا، پوليس مقابلي ۾ 5 جوانڙا گرفتار

نارٿ ڪراچي ۽ گلشن اقبال ۽ پوليس مقابلي دوران زخمي ڀاڀاڙن کي گرفتار ڪيو ويو

مختلف علاقن ۾ ٻيهر ايڊل واقعن دوران 4 ڇڻا فوت ٿي ۽ 4 زخمي ٿي پيا، اسپتال منتقل

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي شهر جي مختلف علاقن ۾ پوليس ڪنٽرولين مقابلن ۽ ڏوهاري واقعن دوران 4 ڇڻا فوت ۽ 4 زخمي

بقايا نمبر 14 ڏسو صفحه-2

ڪراچي لاسين کي پاڻي، صحت، تعليم ۽ بنياادي سهولتون ٿيڻيون ويون، سردار عبدالرحيم

ڪيئنڊو کي ڪلفٽن ۽ پاڻي جي ڪوٽ، پرائوٽيڪل نظام، ڪچري جا ڍير لڳن ٿا

سرڪاري اسپتالن ۽ اسپينسرين ۽ سهولتون جي ڪراٽ سان گڏ اسڪولن جي حالت خراب آهي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) پاڪستان مسلم ليگ ڪنڊيشنل سنڌ جي سيڪرٽري جنرل سردار عبدالرحيم چيو آهي ته ڪراچي جي

بقايا نمبر 15 ڏسو صفحه-2

ٽائي وزير جو ڪوپ 31 ايڪشن ايجنڊا لاءِ پاڪستان جي مڪمل حمايت جو اعلان

بنيادي ڇڪتڻن موسمياتي منصوبن جي جوڙجڪ تائين ٻن ايم او يو موٽر عملدرامد اورنگزيب

ايجنڊا پاڪستان جي قومي موسمياتي ترجيحن ۽ قومي سطح تي نمين ڪيل شراڪت ايئن پي سي ٽوي سان هم آهنگ آهي

موسمياتي تبديليءَ کان محفوظ ٿهڻ، موسمياتي تعليم ۽ عوامي آگاهي ذريعي تحفظ ۽ موسمياتي لحاظ کان مضبوط زراعت کي ترجيح قرار ڏنو ويو

ڪراچي (اي پي پي) ٽائي ۽ سڪيول وزير سينيٽر محمد اورنگزيب جوڙجڪ تائين ايجنڊا لاءِ پاڪستان جي مڪمل حمايت جو اعلان ڪندي چيو آهي

اسلام آباد: چيئرمين سينيٽ سيد يوسف رضا گيلاني ڪانفرنسڊيش ۾ خطاب ڪري رهيو آهي

بقایا | 1 | روزنامی صرف

ض 3 الجیل (ماڈرنیئن لنکس II) جی باقاعدہ ٹیوشنز کی دڑی آہی باکھ فوج سے سماء ہوئی ہے (آپ ایس پی II) ایس پی باکھ ہوئی ہے ہفتہ چارٹ جوڈین ہوئی باکھ عمان گلیل سٹوڈن ٹیسٹل ٹیوشنز ٹیوٹرز سپنٹر آپ ایس پی سی) پیپر و شروع ہوں ہن فقین ٹائیں ہوئی رہنڈ کیمپس کلاسیکی سٹڈی سٹس ہے ہوئی فوج رسی فوج و رائل آرمی، آئی عمان باکھ خصوصی جمع شریک آپ ہفتہ ہن بنیادی مقصد فیلڈ و آپریشنل تجربین ہوں گلیل عناصرا ہفتہ ہفتہ کی رہنڈ ہفتہ کلاسیکی ٹیوٹرز پیشہ ورانہ ٹیوٹرز ہوئی ہے ہوئی ہے ہوئی ہے

ایڈیٹوریل
عابرت روزانہ

قرض جو وڈندڙ بار، معيشت لاءِ خطري جي گهنٽي!

صفحو 4

ایاز وگھیو

سعودي عرب جي موجوده صورتحال

صفحو 4

سنڌ جو معاشي مقام

محمد خان ابڙو

صفحو 4

مختيار انڙ

اڇوڪو ڏينهن — 23 سڀٽمبر

صفحو 4

سسوپرڪڙي ۾ گورنمينٽ هائيئر سيڪنڊري اسڪول جي شاگردن جو احتجاجي مظاهرو

حيدرآباد بورو پارڻ (ب فارم) جو شرط لازمي قرار ڏيڻ واري عمل خلاف احتجاجي مظاهرو ڪيو ويو

غريب ڪسڪين ماڻهن جا اولاد اهيون، اهڙا شرط رکيا وڃن جي ڪري اسان (ب فارم) ٺهرائي نٿا سگهون: شاگردن ٻيانهن

سسوپرڪڙي گورنمينٽ هائيئر سيڪنڊري اسڪول جي شاگردن پارڻ احتجاجي مظاهرو ڪيو ويو

سسوپرڪڙي (ن ع) گورنمينٽ هائيئر سيڪنڊري اسڪول سسوپرڪڙي ۽ ڪالجن جا شاگرد ۽ ڪلاس ڇهين 150 کان مٿي شاگرد ۽ شاگردڻيون (ب فارم) جو شرط لازمي قرار ڏيڻ واري عمل خلاف احتجاجي مظاهرو ڪري تعليمي ڪميٽي جي چيئرمين عابد جوڻيجو سان ملاقات ڪئي. شاگردن احتجاجي مظاهرو ڪندي چيو ته اسان غريب ڪسڪين ماڻهن جا اولاد آهيون جڏهن ته ڏهاڪن اڳ ٻارن جو شرط رکيا ويا جن جي ڪري اسان (ب فارم) ٺهرائي نٿا سگهون جا ته والدين ۾ قوت خريد نٿا آهي. اسان کي (ب فارم) واري شرط کان آجو قرار ڏيو. شاگردن تعليم واري صوبائي وزير سيد سرداز علي شاهه جيڪبآباد جو ٻيو چيئرمين ۽ سيڪنڊري بورڊ کان مطالبو ڪيو ته فارم جو شرط لازمي قرار ڏيڻ واري عمل خلاف احتجاجي مظاهرو ڪري

جوڻڙ جماڻي پوليس جو ڏوهارين سان ميلڻ مقابلو، زخمي حالت ۾ گرفتار هنيارين ڀرڻ ڪاوڙ هٽ

ايس ايچ او پوليس نفري سان گڏ گشت دوران ڪاري وري رٽ پنج شڪي ماڻهن جي موجودگي بابت ڄڻيءَ اطلاع تي ڪارروائي ڪئي

گرفتار ٿيل ڏوهاري جي سڃاڻپ غلام نبي خاصخيلي نوڙ ميراڻي ۽ زاهد خاصخيلي طور ڪري وڏي آهي: ترجمان موجب

جوابداري وٺندا ٻئي ٽي پستول، هيڪيزن، ٽڪ ڊوئرسائيڪل، موبائل فون ۽ مسافرن جا شناختي ڪارڊ هٽ ڪيا ويا آهن

سجاولا (ن ن) جوڻڙ جماڻي پوليس جو ڏوهارين سان ميلڻ مقابلو، 3 ڇڻا زخمي حالت ۾ گرفتار 2 ٽي ٽي پستول موٽرسائيڪل موبائل فون ۽ مسافرن جا شناختي ڪارڊ هٽ پوليس ترجمان موجب ايس ايچ او جوڻڙ جماڻي آئشان احمد منڪي پوليس نفري سان گڏ گشت دوران ڪاري وري پنج شڪي ماڻهن جي موجودگي بابت ڄڻيءَ اطلاع تي ڪارروائي ڪئي. پوليس پهچڻ شرط شڪي ماڻهن سميا ٽور پوليس تي فائرنگ ڪري ڀڄي ويا. شرڪاءِ جاءِ دوران جوابي فائرنگ ڪئي. فائرنگ جي ڦيرن ۾ ٻئي ڏوهاري زخمي ٿيا. ڏوهارين کي زخمي حالت ۾ گرفتار ڪري وري ڏوهن جا ڪيس درج ڪيا ويا. ٽي پستول، هيڪيزن، ٽڪ ڊوئرسائيڪل، موبائل فون ۽ مسافرن جا شناختي ڪارڊ هٽ ڪيا ويا آهن. شرڪاءِ جاءِ دوران هنيارين سان ميلڻ مقابلو، 3 ڇڻا زخمي حالت ۾ گرفتار 2 ٽي ٽي پستول موٽرسائيڪل موبائل فون ۽ مسافرن جا شناختي ڪارڊ هٽ ڪيا ويا آهن. شرڪاءِ جاءِ دوران هنيارين سان ميلڻ مقابلو، 3 ڇڻا زخمي حالت ۾ گرفتار 2 ٽي ٽي پستول موٽرسائيڪل موبائل فون ۽ مسافرن جا شناختي ڪارڊ هٽ ڪيا ويا آهن. شرڪاءِ جاءِ دوران

ڀيلڙ سيڪرٽريٽ گهوٽڪي ۾ ٻلال پٽو زرداري جي سالگرهه تقريب

چيئرمين جي ڌڻي جمارصحت سلامتي ۽ ڪاميابي لاءِ دعائون ڪهڙيون ويون

بلال پٽو ماڪ جي نوجوانن جي اميد ۽ پيپلز پارٽي جو رويّن مستقبل آهي:سڪندر لاکو

گهوٽڪي(ن ع)گهوٽڪي چيئرمين پاڪستان پيپلز پارٽي بلال پٽو زرداري جي سالگرهه جو سلسلي ۾ پيپلز سيڪريٽريٽ آفيس گهوٽڪي ۾ پرڳڻا تقريب منعقد ڪئي وئي تقريب پاڪستان پيپلز پارٽي ضلعي گهوٽڪي جي جنرل سيڪرٽري سڪندر علي لاکو پارٽن منعقد ڪئي وئي جنهن ۾ پارٽي ڏهڪيدارن ڪارڪنن ۽ ڀائين وڏي اڪي ۽ شرڪت ڪئي تقريب دوران چيئرمين بلال پٽو زرداري جي سالگرهه جو ڪيڪ ڪاٽيو ويو جڏهن ته سندس ڌڻي جمان صحت سلامتي ۽ ڪاميابي لاءِ خاص دعائون ٻڌايون ويون آن موقعي تي ڪارڪنن پارٽن ٽيمي پتو جا ناڪ

گهوٽڪي ب ب چيئرمين بلال پٽو زرداري جي سالگرهه جو ڪيڪ ڪاٽيو ويو

گڏيڪي واسي فوجي جوان اسڪردو ۾ ٻارودي سرنگهه ڦاٽڻ سبب شهيد

فوجي جوان جو مڙهه ڳوٺ پيرزئ راجپر پهچڻ تي ڳهر ۽ ڪهرام ميچي ويو

گڏيڪي(ن ع) گڏيڪي جي پرسان ڳوٺ پيرزئ راجپر جو رهواسي فوجي جوان ثناء الله راجپر ڀوٽي جي ديرلان اسڪردو ۾ ٻارودي سرنگهه ڦاٽڻ سبب شهيد ٿي ويو جنهن جو مڙهه ڳوٺ پيرزئ راجپر پهچڻ تي ڳهر ۽ ڪهرام ميچي ويو جنهن جي جنازا نماز گڏيڪي جي محمد

گڏيڪي شهيد فوجي جوان ثناء الله راجپر جي جنازا ساڻ بعد دعا گهوري پڻي ويو

منگهوپير ٽائون ۾ انسداد پوليو مهم جو باقاعده آغاز

چاچي نواز علي برڦي پارن ڪي پوليو ڪي ٻچاءُ جا قوا پيرائي مهم جو افتتاح ڪيو

پنجن سالن کان گهٽ عمر جي سمورن پارن ٽائين رسائي ڪي ڀڳتوي ٻاڦي ويڪسين پيتي وڃي

ڪراچي چيئرمين حاجي نواز علي برڦي پارن کي پوليو ۽ قوا پيرائي مهم جو افتتاح ڪندي

ڪراچي (بيورو رپورٽ) ڪراچي سينسيل ڪاميونيٽيز سڪيميئرز ۽ انسداد پوليو مهم جو باقاعده آغاز ڪيو ويو. مهم جي افتتاحي سوڀڻي ۾ ڏاڍي چيئرمين حاجي نواز علي برڦي پارن کي پوليو کان ٻچاءُ جا قوا ضروري پيرائين ٿيا. ٻيا ڏيهوار پڻ موجود هئا. مهم جي آغاز جي موقعي تي حاجي نواز علي برڦي پارن کي پوليو کان ٻچاءُ جا قوا ڪيل انڊسيزي جاڙو روڊ ۽ پوليو ٽيمن کي هدايت ڪئي ته مهم دوران پنجن سالن کان گهٽ عمر جي سمورن پارن ٽائين رسائي ڪي ڀڳتيءَ ٻاڦي ويڪسين پيتي وڃي. ڪنهن به ٻار کي ڪو حاضلي نه رهجي ٿو. ڪنهن به پوليو ڪان سمجهه ۾ نه آيو. ڪنهن به ٻار کي حاضلي ڪانه ڏيو. ڪنهن به ٻار کي حاضلي ڪانه ڏيو. ڪنهن به ٻار کي حاضلي ڪانه ڏ

The largest circulated amongst regional dailies of Pakistan
ABC CERTIFIED
روزنامہ عبرت
ایڈیٹر انچیف و پبلشر: قاضی اسد عابد
ہر اتوار وتر ٹائم سوسل سوپر ویلو پرنٹر مل چورنگی حیرت گیٹ، اے ایف بیکریز حیرت چوک، حیرت بلڈنگ کلفٹن کراچی کلاچی سے شائع ہوتا ہے
روزنامہ عبرت عالمگیر اخبار اور پاکستان کے تمام بڑے شہروں سے شائع ہونے والا واحد اخبار
Hyd. Ph: 2728703-4, 2728571-2 Fax: 2781879, 2784300 Isld. Ph: 2823277
Khi. Ph: 4538862-3, 2639617 Fax: 4543839-2639492, Khi. Ph: 7236191
Reach us at www.dailyibrat.com, E-mail: ibratg@yahoo.com, ibrat@hydwol.com.pk
اربع 23 سپتمبر 2026ع

قرض جو وڏنڊ بار، معيشت لاءِ خطري جي گهنٽي!

ملڪي معيشت بابت ساهمون آيل تازن اکين هڪ پيرو ڀيهر ڳڻتي پيدا ڪري ڇڏي آهي. مالي سال 2026-27 جي پهرين ڇهن مهينن، جولاءِ ۽ آگسٽ دوران وفاقي حڪومت هئا 7 کروڙ ڊالرن جو ورڇيهي قرض ورتو آهي. جيڪو گذريل سال جي سڀاڻيءَ ڏيرائي دوران حاصل ڪيل 137 ارب ڊالرن جي پيٽ ۾ 23.60 سيڪڙو وڌيڪ آهي پاڪستاني رقم ۾ هن قرض جي مالڀٽ لڳ ڀڳ 4 سئو 76 ارب رپيا ٻڌائي وئي آهي. جڏهن ته گذريل سال سڀاڻيءَ عرصي دوران 3 سئو 19 ارب رپين جي برابر ورڇيهي قرض ورتو ويو هو.

اهي اڪثر اکر آن ڳالهه تي ٿيلت آن ته ملڪ جي مالي ضرورتن کي پورو ڪرڻ لاءِ ورڇيهي قرضن تي ڀاڙڻ جو سلسلو ايترا تائين جاري آهي دنيا جا ڪيترائي ملڪ ترقياتي منصوبن، صنعت، توانائيءَ ۽ ٻين اهم شعبن لاءِ قرض وٺندا آهن پر اصل سوال اهو آهي ته قرض ڪهڙي مقصد لاءِ ورتو وڃي ٿو؟ ان مان ملڪ کي ڪيترو فائدو حاصل ٿئي ٿو؟ جيڪڏهن قرض آهن مضمون جي خرچ ٿئي، جيڪي ملڪ جي پيداوار وڌائين، روزگار جا موقعا پيدا ڪن برآمدات ۾ واڌ ڪن ۽ مستقبل ۾ آمدنيءَ جو ذريعو بڻجن تہ اهو قرض هڪ معاشي سيڙپڪاري بڻجي سگهي ٿو پر قرض رڪڻ بعيت جو خسارو پورو ڪرڻ ۽ روزمرہ جا خرچ هلائڻ لاءِ استعمال ٿيندو رهي ته قرضن جو بار ڪهڙيءَ بدرائي وڌندو رهندو. رپورٽ موجب مالي سال جي گذريل ٻن مهينن دوران عالمي مالياتي ادارن طرفان ٻڌل 59 کروڙ ڊالرن کان وڌيڪ قرض فراهم ڪيو ويو ان کان علاوہ مختلف ملڪن ڇهوڙڪ جرمني ۽ سعودي عرب پڻ مالي سهڪار فراهم ڪيو آن سعودي ڏيرائيءَ مالي ظاهر ٿئي ٿو تہ پاڪستان ڀنهنجي مالي ضرورتن کي پورو ڪرڻ لاءِ مختلف ورڇيهي ذريعن تي ڀاڙي رهيو آهي

حقيقت اها آهي تہ اسان کي هاڻي اهڙي معاشي پاليسيءَ جي ضرورت درپيش آهي، جنهن جو مقصد ضرورت پوري ڪرڻ لاءِ قرض وٺڻ بدران ملڪي آمدني ۽ پيداوار وڌائڻ هجي زراعت، صنعت، برآمدات، معدنيات، انفارميشن ٽيڪنالاجي ۽ ننڍن توڙي وچولي درجي جي ڪاروبارن کي مضبوط ڪرڻ سان ملڪ جي آمدني وڌائي سگهجي ٿي خاص طور تي زراعت کي جديد سهولتون، مناسب پاڻي، بهتر بيج، جديد ٽيڪنالاجي ۽ هارين کي سندن فصل جو مناسب اڳ ڀرائم ڪرڻ سان زرعي پيداوار وڌائي سگهجي ٿي. جنهن سان ملڪي خوراڪ جون ضرورتون پوريون ڪرڻ سان گڏ زرعي شين جي برآمدات ۾ ۾ واڌ ٿي سگهي ٿي اهڙي طرح ملڪ جي نوجوانن لاءِ روزگار جا وڌيڪ موقعا پيدا ٿيندا ۽ معيشت ۾ نئين توانائي آيندي حڪومت کي پنهنجي خرچن ۾ ۾ نظر آڻڻ پوندو. غيرضروري سرڪاري خرچ ڇڏائڻ، ٽيڪس چوري ۽ ڪرپشن ٽيڪس نظام کي وڌيڪ منصفانہ بڻائڻ ۽ سرڪاري ادارن جي ڪارڪردگي بهتر ڪرڻ ڪان سواءِ ملڪي آمدني ۽ پائيدار واڌ ۽ ممڪن ناهي. جيڪڏهن آمدني وڌائڻ بدران هر سال نئون قرض وٺي ڪوٽ پوري ڪئي ويندي تہ قرضن جي وياجن ۽ ڀياج جي ادائيگيءَ مستقبل ۾ بحيث تي وڌيڪ بار وڌهندي.

ساڳيءَ وقت قرض وٺڻ واري عمل ۾ صاف شفافيت به ضروري آهي قرضن جي استعمال بابت شفافيت سان ۾ رڳو عوام جو اعتماد وڌندو پر رقم جي غلط استعمال جا امڪان ۾ گهٽ ٿيندا پاڪستان کي هاڻي قرضن تي مستقل ڀاڙڻ بدران پنهنجي وسيلن کي بهتر نموني استعمال ڪرڻ پوندو. ضرورت اٿ ڳالهه تي غور ڪرڻ جي آهي تہ انهن وسيلن مان وڌ کان وڌ فائدو حاصل ڪيو ۽ اهڙيون پاليسيون اختيار ڪيون وڃن. جن سان ملڪي آمدنيءَ جا نوان ذريعا پيدا ٿين هاڻي وڌ کان وڌ ويو آهي تہ پاڪستان جي معاشي پاليسيءَ جو مرڪز قرض وٺڻ بدران آمدني وڌائڻ، پيداوار وڌائڻ ۽ برآمدات وڌائڻ هجي قرض جيڪڏهن ترقيءَ لاءِ استعمال ٿئي تہ اهو ملڪ لاءِ وسيلو بڻجي سگهي ٿو پاڪستان جي مضبوط معاشي مستقبل لاءِ ضروري آهي تہ ملڪ پنهنجي وسيلن، صنعت، پنهنجي زراعت ۽ پنهنجي ماڻهن جي محنت تي ڀروسو وڌائي. جيئن ايندڙ نسل کي وڌندڙ قرضن جو بار نہ پر هڪ مضبوط ۽ خودمختيار معيشت ورثي ۾ ملي.

گاهِ ديم منصوبو، هڪ اميد، ڪجهہ انديشاءِ امڪان

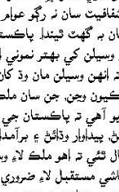
محمد اسماعيل لانگاهه

سنڌ جي پاڻي، جي مسئلي تي جڏهن به ڳالهہ ٿيندي آهي تہ پاڻي، جي ڪوٽ، برساتي پاڻي، جو ضايع ٿيڻ، خشڪ سالي، زرعي بحران ۽ پيئڻ جي صاف پاڻي، جي ڪوٽ جهڙا سوال سامهون ايندا آهن اهڙي صورتحال ۾ گاهِ ديم منصوبو هڪ اهڙو منصوبو آهي، جنهن سان اميدون ۾ وابستہ آهن ۽ ڪيترائي سوال به. سن 2006ع ڌاري شروع ٿيل هن منصوبي کي هاڻي لڳ ڀڳ 25 ورهيہ مڪمل ٿيڻ واري آهن. پر ايترو ڏکيہ عرصو گذرڻ باوجود منصوبو اڃا تائين مڪمل ۾ ٿي سگهيو آهي. هن وڏي منصوبي جو ڪم ڪيترائي پيرا ميبنا ڪرڻهن ۽ پوءِ سمبن جو ڪري بند ٿيو ۽ وري شروع ڪيو ويو موجوده رائيٽاري موجب هن منصوبي ڊي 2030 جي ڏاري مڪمل ٿيڻ لاءِ سمجهہ ۾ تغر آهي تہ 25 ورهين جو عرصي ۾ هن منصوبي جو ڪم اڃا تائين مڪمل ڀڙ ۾ ٿي سگهيو آهي؟ جا گاهِ ڀرو جو منصوبو اڃا تائين ٻڌ ۾ ڇڏي سالن ۾ واقعي مڪمل ٿي سگهندو؟ اهڙا ڪيترا سوال آهن، جنهن جو جواب سنڌ جي عوام کي ملڻ گهرجي.

گاهِ ديم جو لوڻ خاص طور تي ڪاهي ۽ ڏاوو جي علاقن سان اڳاڻيل آهي، جتي برساتن دوران وهندڙ پاڻي، جو وڏو حصو ذخيرو ٿي ٿيڻ سبب آڳتي هلي ضايع ٿي پاڻي خشڪ موسم دوران زراعت، پيئڻ ۽ ٻين ضرورتن لاءِ استعمال ڪري سگهجي ٿو. ان لحاظ کان گاهِ ڀرو سنڌ لاءِ هڪ اهم آبي ذريعہ ثابت ٿي سگهي ٿو. جيڪڏهن ڪو ڊيم پاڻي، جو ڪوٽ ڪي ڇڏائڻ ۽ ميدانڙ ٿيندو. پر زرعي سرگرميون ڪي هڪي ڏيئ ۽ علاقن جي معاشي حالتن ۾ به بهتري آئي سگهي ٿي

گاهِ ديم سان سڪ ڪان وڌي اميد اها آهي تہ برساتي پاڻي، جو محفوظ ڪري ڪاهي ۽ پوسايو واري علاقن ۾ زرعي سرگرميون ڪي هڪي ڏئي سگهجي ٿي. جن علاقن ۾ پاڻي، جو ڪوٽ سبب زمينون غير آباد آهن يا گهٽ پيداوار ڏين ٿيون، آتي پاڻي، جو دستياب سان آباڪاري ۽ روزگار جا نوان موقعا پيدا ٿي سگهن ٿا. ان سان گڏ، جيڪڏهن منصوبي جي جوڳيءَ ۽ انتظام بهتر نموني سان ڪيو وڃي تہ هي ڊيم برساتي پرڻ جو پاڻي، کي منظم ڪرڻ ۽ ڀل مدد گار ثابت ٿي سگهي ٿي مقامي آبادي، لاءِ پيئڻ جي پاڻي، جو فراهمي ۽ زير زمين پاڻي، جي سطح بهتر ٿيڻ جا امڪان پيدا ٿي سگهن ٿا. پر ڪنهن به وقتي منصوبي وانگر گاهِ ڀرو جي ڪي به رڳو اميدن جي نظر سان ڏسڻ ڪافي ناهي. ان جي مڪمل ٿيڻ شفاف انتظام ۽ عملي نتيجن کي ڪي به ڦيرڻ ٻڌائڻ ضروري آهي

ديم جي تعمير سان لاڳاپيل پهرين اهم سوال مقامي آبادي، زمينن ۽ ماحول بابت آهي. جن ماڻهن جن زمينون ۽ وڻن هيٺ ان سرگرميون منصوبي جي اپراضي، سان لاڳاپيل آهن. انهن جي حق ۾ مناسب ۽ تحفظ لازمي آهي. جيڪڏهن ڪنهن منصوبي سبب ماڻهن جي زمينن، گهرن يا روزگار تي اثر پوئي ٿو تہ. رڳو معاوضو ڏيڻ ڪافي ناهي. بحالي، متبادل روزگار ۽ ڏکيہ مدي واري انتظام تي ضروري آهي. انهن تڪليفن جو حل معيار اهم ڇهہ ڪهڻي تہ ان جا فائدا ماڻهن تائين نہ پهچن پيہ اهم پاسو ماحولياتي اثرن جو آهي. ديم جي تعمير کان اڳ پاڻي، جي قدرتي وهڪرن، جهنگلي جيوت، جنگلات ماحوليات ۽ هبنين وهڪرن واري نظام تي اثرن جو جامع جائزو وٺڻ گهرجي. جيڪڏهن ماحولياتي نقصان جا امڪان موجود هجن تہ انهن کي گهٽائڻ لاءِ واضح ۽ قابل عمل منصوبا هجڻ گهرجن.

پاڻي هونڌر تہ ورڇ ۽ ٻه هونڌي. ڳاهِ ديم جي ڪامياڀي جو دارومدار رڳو اڃا گڏ ته نہ هونڌر تہ ديم ۾ ڪيترو پاڻي ذخيرو ٿئي ٿو پر ان گڏ ته نہ هونڌر تہ اهم پاڻي ڪهڙي طريقي سان وهايو وڃي ٿو. سنڌ ۾ ماضي، جا ڪيترائي تجربا بڌائين ٿا تہ پاڻي، جو دستياب ۽ پاڻي، جو منصفاڻي ورڇ ۾ الڳ مسئلا آهن جيڪڏهن ڳاهِ ديم منصوبو اصل مقصد لاءِ ڪم ڪري سگهي ٿو. ان لاءِ پاڻي، جي ورڇ، آبپاشي نظام، سار سنڀال ۽ مقامي نگرانيءَ بابت شفاف نظام ضروري آهي. ڪنهن به ترقياتي منصوبي جي پائيداري ان وقت وڌيڪ اهم ٿيندي جڏهن مقامي ماڻهن کي پنهنجو منصوبو سمجهن گاهِ ديم بابت پوءِ مقامي آبادين، آدڪارن، ماهرن، ماحولياتي ماهرن ۽ جوڌيل نمائندن سان مشاورت ضروري آهي. ماڻهن کي رڳو منصوبي جي اعلانن ڏيڻي آڳاهہ ڪڍڻ بدران ڪين واضح ٿيڻ بڌايو وڃي تہ منصوبو ڪهڙي مرحلي ۾ آهي. ڪيترين لاڳت ايندي. ڪهڙا علاقا متاثر ٿيندا، ڪهڙا فائدا حاصل ٿيندا ۽ انهن فائدن جي ورڇ ڪيئن ٿيندي. ڳاهِ ديم سنڌ لاءِ پاڻي، جو ڪوٽ، خشڪ سالي ۽ برساتي پاڻي، جي انتظام جو حوالي سان هڪ اهم موقعو بڻجي سگهي ٿو. پر ان منصوبي جي اميدن جو انحصار ان جي تعمير ۽ ته. پر ان جي صحيح منصوبابندي، شفاف عملدرآمد، ماحولياتي تحفظ ۽ مقامي ماڻهن جي حقن جي حفاظت تي.

اسان کي اهڙي ترقي ڪهڙي جيڪا صرف ڪنڪريٽ ۽ پٿر جي اڏاوت تہ هجي، پر ماڻهن جي زندگيءَ ۾ حقيقي تبديلي آڻي. ڳاهِ ديم جيڪڏهن مقامي آبادي جي حقن، ماحولياتي ڳهڻن ۽ شفافيت، منصوبابندي، عوامي شموليت ۽ ڏميوار انتظام بنيادي شرط آهن هاڻ ڏسجي تہ ڀنڀريہ وريهہ رڀڙي ۾ رهندڙ منصوبو ٿئ وريهہ ۾ جيڪڏهن پاڻ تڪميل ٿئي ٿو تہ شايد هڪ نئي ڪاميابي ڪان گهٽ تہ هونڌر ۽ هاڻ نامڪمل ڪي ممڪن بڻجڻ مشڪل ٿي نظر آيي رهيو آهي.

سعودي عرب جي هوائي جهاز جو هنگامو صورتحال

اياز ڳهيمر

وچ اونهر ۾ جنگ جا بادل هڪ ڀيرو ڀيهر گهرا ٿي رهيا آهن. يمن ۾ حوثين جي وڏندڙ فوجي سرگرميون، سعودي عرب ڏانهن ميزائل ۽ ڊرون حملن ۽ رياض جي جوابي ڪارروائين خطي جي سلامتيءَ کي نئين آزمائش ۾ وڌهي ڇڏيو آهي. يمن جي اها جنگ، جيڪا ڪجهہ عرصي تائين جنگبندي، ڳالهہ ۽ سفارتي ڪوشش جي پردي ۾ ڊيهل نظر آيي رهي هئي، هاڻي ٻيهر اونهي بحران ۾ تبديل ٿي رهي آهي، جنهن جا پاڇا ٻين علائقن جي ڏانهن ڌڪي رهيا آهن. سعودي عرب جي شهرن، توانائيءَ جي بنياداي ڍانچي، ڳاڏهي سنڌ ۽ برڪاست آباد ڪيل علائقن تائين پهچي رهيا آهن ڪڏهيل قومن ۾ سعودي عرب خلاف حوثي حملن ۽ يمن ۾ وڏندڙ فوجي ڪڍاڻ جي سخت ڳڻتي ظاهر ڪئي آهي. رياض لاءِ اهم صرف سرحدي سلامتيءَ جو مسئلو نٿو رهي، بلڪ هو سعودي عرب جي معاشي مستقبل، توانائيءَ ۽ تحفظ ۽ علائقائي حيثيت جو سوال بڻ آهي. سعودي ڏيرائيءَ جا ڪيترا ماڻهو ڪم ڪن ٿا يمن ۾ ڪام ڪرڻ جي نتيجي ۾ ڪاڻ ڪاڻ ڪرڻ جي ڪيترن ڏينهن کان ٻڌي رهيا آهن تہ سڀ کان وڏو سوال اها آهي تہ جڏهن ته سڀ کان سلامتيءَ مستقل ٻڌجي

هن وقت سعودي عرب هڪ اهڙي موڙ تي بيٺل آهي جتي هڪ پاسي ريگستان مان نئين مستقبل جا شهر اڀري رهيا آهن تہ ٻئي طرف يمن جي جبل مان جنگ جا آواز اڀي رهيا آهن هڪ طرف ترقيءَ جو خواب آهي تہ ٻئي طرف عالمي سيڙپڪاريءَ کي دعوت آهي ۽ ٻئي طرف علائقائي جنگ جو خطرو. يعني هڪ طرف عالمي سيڙپڪاريءَ کي دعوت آهي ۽ ٻئي طرف ميزائلن ۽ ڊرونن جو چانو ڏسڻ ۾ آچي رهي آهي. اصل سوال اهو ناهي تہ ايندڙ حملي جو جواب ڪيترو سخت هوندو؟ اصل سوال اهو آهي تہ ايندڙ نسل لاءِ وچ اونهر ڪهڙو ڇڏڻو آهي؟ جيڪڏهن يمن جي جنگ ٻيهر ڏڪيءَ اڳتي ويندا. اهڙي سوچ، جنهن ۾ تحفظ جو مطلب صرف ڪنهن شهر جو بڻ ڪنهن ٻار جو محفوظ مستقبل هجي، جنهن ۾ طاقت جو مطلب رڳو ميزائل ۽ ٻر ڳاهيون هجن، جنهن ۾ طاقت جو مطلب رڳو ميزائل ۽ ٻر ڳاهيون جي ميز تي ويهڻ جي صلاحيت به هجي سعودي عرب جي اصل آزمائش شايد هاڻي اتي شروع ٿئي ٿي، جا رياض جنگ جي ڀاڱين مان نڪري ٻنهنجي ترقيءَ جي روشنيءَ ۾ محفوظ رکي سگهي ٿو؟

مسئلي ۾ تبديل ڪري رهيون آهن رپورٽن موجب سعودي عرب جنين کان مدد ڪهي آهي، جنهن کان پوءِ ٻيجنگ ايران تي حوثين کي روڪڻ لاءِ اثر استعمال ڪرڻ جي ڪوشش ڪري رهيو آهي. اڳوڻا رپورٽ جو رويو پوءِ سعودي عرب لاءِ اهم سوال بڻجي رهيو آهي. حوثين جي حڪومت طرفان آمريڪي فوجي مدد جي باوجود فوجي مدد تي رکڻ آهي؟ جنهن ڪري جو جيڪي ڪجهہ ٿي رهيو آهي، سڀ کان وڏو ڪڏهيندڙ ساهمون آيون آهن ان مان ڌارڻ ڪري ٿو تہ واشنگٽن يمن جي بحران ۾ پنهنجي فوجي ڪردار کي محدود رکڻ چاهي ٿو. جڏهن تہ رياض لاءِ اهم سوال اهم ڀنڀريہ وجي تہ مستقبل جي علائقائي سلامتيءَ ۾ ڪيس ڪيترو پوسيہ پاهرين فوجي مدد تي رکڻ آهي؟ جتي ڪي هن سڄي بحث ۾ سڀ کان وڏو ڪڏهيندڙ اها ٻيو جنگ ۾ يمن جي عام ماڻهو، جو آهي جنگ جا نقشا ڪاڻڊ ٿي ٿين ٿا. پر انهن جي زخم انسانن جي جسمن ۾ گهرن تي لکجن ٿا. يمن ۾ ڏنن ويڙهہ سبب وڏي تعداد ۾ خاندان پنهنجا گهر ڇڏي پير ڪي گهر ڇڏڻ جهڙا آهن ڪيترائي ماڻهو خطرناڪ سامونڊي سفر اختيار ڪري محفوظ هنڌن ڏانهن وڃڻ تي مجبور آهن هڪ اهڙي ملڪ ۾، جيڪو اڳ ڪڍي ڏڪيل جنگ، غربت ۽ تباهہ ٿيل بنياداي سهولتن جو بار ڪڍي رهيو آهي. ٽئين جنگ جو مطلب هڪ نئين انساني المي جي ڪاڻ ڪري ٿي سگهي ٿو. سعودي عرب جي ساهمون سڀ کان وڏو سوال اهو آهي تہ جو ڪجهہ ٿي رهيو آهي، ان جو مطلب ڇا آهي؟ ڇا اهو سڀ ڪجهہ ٻيهر ڪجهہ ٿي رهيو آهي

هڪ طرف ترقيءَ جو خواب آهي تہ ٻئي طرف علائقائي جنگ جو خطرو. يعني هڪ طرف عالمي سيڙپڪاريءَ کي دعوت آهي ۽ ٻئي طرف ميزائلن ۽ ڊرونن جي چانو ڏسڻ ۾ آچي رهي آهي. اصل سوال اهو آهي تہ ايندڙ نسل لاءِ وچ اونهر ڪهڙو ڇڏڻو آهي؟ جيڪڏهن يمن جي جنگ ٻيهر ڏڪيءَ اڳتي ويندا، اهڙي سوچ، جنهن ۾ طاقت جو مطلب رڳو ميزائل ۽ ٻر ڳاهيون جي ميز تي ويهڻ جي صلاحيت به هجي سعودي عرب جي اصل آزمائش شايد هاڻي اتي شروع ٿئي ٿي، جا رياض جنگ جي ڀاڱين مان نڪري ٻنهنجي ترقيءَ جي روشنيءَ ۾ محفوظ رکي سگهي ٿو؟

سنڌ جو معاشي مقام

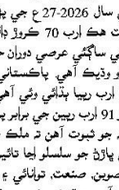
محمد خان ابڙو

پاڪستان جي معاشي تاريخ ۾ سنڌ ۽ سنڌين جي ڪردار کي نظرانداز ڪيو وڃي ٿو. اها تاريخ اڳيون جي ڪتابن ۾ سنڌو درياهہ جي ڪنارن تي آباد اهم خطو هزارين سال ڪان وڌيڪ زراعت، صنعت ۽ تهذيبي سرگرمين جو اهم مرڪز رهيو آهي موهن جو ڏاڙو ڳالهہ جو وڏو ثبوت آهي تہ اج ڪان هزارين سال اڳ ۾ هن قرني ۾ جا ماڻهو شهر جي منصوبابندي، هنر دستڪاري، وپار ۽ منظم معاشي زندگيءَ ڪان واقف هئا پاڪستان جي ٽيار ڪانپو ۾ سنڌ ٻهنجي زرعي زمين ڦدرتي وسيلن ۽ مزدورن جي صنعت، ٻيو اهم ڪردار ۾ ماڻهن جي محنت وسيلي ملڪ جي معيشت ۾ اهم ڪردار ادا ڪندي رهي آهي سنڌ جي اصل معاشي طاقت ان جا ڪين محنت ڪندڙ ماڻهو آهن جيڪي ڪانپو جي ڪپڙي جي صنعت ۾ اهم خام مال جي حيثيت ڪي ڀڳ ڏجن ٿا جتي، ٿب ۽ ڪيچين ملڪ جي وپار ۾ برآمدات ۾ پڻ حصو وٺندا آهن ته سنڌ جو هڪي ڪيترن ئي مسئلن کي منهن ڏيئي رهيو آهي پاڻي، جي ورڇ زرعي خرچن ۽ مسلسل وڌ فصلن جو مناسب اڳ ڀرائم ڪرڻ ڪان سواءِ زرعي معيشت ڪي مضبوط ڪرڻ ممڪن ناهي

پاڪستان جي صنعتي ۽ ڀاڙتي ترقيءَ جو ذڪر ڪرڻيءَ ڪانسواءِ مڪمل نٿو ٿي سگهي سنڌ جي تاريخي، جاگرافيائي ۽ معاشي حيثيت جو حصو آهي ۽ ملڪ جو هڪ وڏو صنعتي وپاري ۽ مالياتي مرڪز پڻ آهي ڪراچي جو بندرگاهہ بشمڪ ڪاڪاڻا، وپاري مرڪز ۽ پيا معاشي اڳرا ملڪ جي معاشي سرگرمين کي اڳتي وڌڻ ۽ اهم ڪردار ادا ڪرڻ تي ڪراچي ۽ سنڌ جي زمين سامونڊي ڪنڌي وڏي ڪاڻ ڪري جيئت، مقامي آباڻي ۽ ملڪ جي مختلف علائقن ماڻهن جي محنت ڪانجي ڪردار ادا ڪيو آهي ڪراچي، جي بندرگاهہ ۽ ان جي وپاري اهميت پاڪستان جي ٽيار ڪان اڳ ۾ موجود هوئي ملڪ جي ٽيار ۽ وپاڻي کي مختلف علائقن ماڻهن تان اينڊ وپاريون سنڌڪنڊن ۽ مزدورن شهر جي معاشي سرگرمين کي وڌيڪ وڌايو آهي ڪئليڊ تاريخ جو احترام ڪرڻ ضروري آهي پر ان سان گڏ اها حقيقت به واضح آهي تہ ڪراچي سنڌ جو حصو آهي ۽ ڪراچي، جي ترقيءَ جا فائدا رڳو شهر تائين محدود تہ رهڻ گهرجن پر انهن جو مناسب حصو ڪراچي، جي سمورن دهراسين سان گڏ سڄي سنڌ تائين ۾ پهچڻ گهرجي سنڌ جا قدرتي وسيلا پاڪستان جي معيشت ۾ اهم حيثيت رکن ٿا. ٿر ۾ موجود ڪوئلي جا وڏا ذخيرا ٿيل ۽ گئس جي پيداوار ۽ سنڌ جا سامونڊي وسيلا ملڪ جي توانائيءَ ۾ صنعتي ضرورتن کي پورو ڪرڻ ۾ پنهنجو حصو وجهن ٿا. ٿر جي ڪوئلي مان بجلي پيدا ٿيئ ٿي سان ملڪ جي توانائيءَ واري نظام ۾ ۾ اهم واڌ آچي ويئ ٿي پر ڪنهن به منصوبي جي ترقيءَ جو اصل معيار رڳو سيڙپڪاريءَ يا بجليءَ جي پيداوار ۾ هجڻ گهرجي اهم وڌ ڏسڻ ضروري آهي تہ جيئن عالمي ماڻهن ۾ ان وسيلا حاصل ٿيل ٿا. اتي موجود مقامي ماڻهن کي تعليم، صحت، روزگار صاف پاڻي، رونق ۽ ٻين بنياداي سهولتن جا ڪيترو فائدو ملي رهيو آهي

سنڌ جي سامونڊي علائقن ۾ مڇي مارڻ جو ڪئر هزارين خاندانن جي روزگار جو وڏو ذريعو آهي ڪراچي، ننڍ سجاول ۽ ٻنين ۾ مڇا مارڻ سمنڊ مان مڇي جهينگا ۽ ٻيون سامونڊي شين حاصل ڪن ٿا. جيڪي مقامي مارڪيٽن ۾ رڪنين ٿيون ان سان گڏوگڏ برآمدي وپار جو به حصو بڻجن ٿيون پر سامونڊي آلوڻي جو تمام وڏو خطرو آهي سامونڊي وسيلن جي وڌندڙ ڊپ ۽ بنياداي سهولتن جي ڪٽ ٽپ ڪانڌ خاندانن جو مستقبل متاثر ٿي رهيو آهي سامونڊي معيشت کي ترقي ڏيئ جو مطلب صرف مڇي ۽ جهينگا حاصل ڪرڻ يا برآمد ڪرڻ تائين ئي محدود نہ رهڻ گهرجي پر انهن جو مناسب سامونڊي ماحول جي حفاظت ۽ ساٿي علائقن جي ماڻهن کي بنياداي سهولتون فراهم ڪرڻ به ضروري آهي سنڌين جو مقامي خدمتن ۾ وپار ۽ ڪاروبار جي پڻ وڏا حڪم ڪيا آهن تاريخ طور تي وپاري سرگرميون جا اهم مرڪز رهيا آهن آج به سنڌ جي مختلف شهرن ۾ وپاري، صنعتڪار ۽ ڪاروباري خاندان ملڪ جي معيشت ۾ پنهنجو حصو وجهي رهيا آهن طرح ٿرپارڪر سنڌي ٽيپي ريلوي ڪاڻي، جو حڪم ڪنڊ جي ڪاريگرن ۾ هڪ هنر سان ڪاڳيءَ ڀيئ سان هزارين خاندانن جو روزگار واڳيل آهي جيڪڏهن انهن شين کي بهتر نموني متعارف ڪيو وڃي ماريڪٽ تائين پهچائي وڃي ته هڪي ڪيترن ئي ماڻهن جي روزگار جو ذريعو بڻجي سگهي ٿو ڪراچي، جي منصفاڻي حڪومت جي تقرريون ۽ تبديليون ضرورتن تائين ۽ آواز اٿاري جو مرڪز ڪل حاصل آهي انهن معاملن جو حل ڪيئي طريقڪار شفاف ڪان مناسب منصوبابندي ۽ صوبن وچ ۾ ڳالهہ ٻولهہ وسيلي ڪڍڻ گهرجي وسيلن جي تقرري ڪانڌ بدلان ڳالهہ ۾ ڦاٽيئي رستي سان حل ڪري ڪو ملڪ جي مجموعي مفاد ۾ آهي

اڇوڪو ڏينهن ـــــ 23 سپتمبر

خالد ستنڌي

اڄ نلوڙيءَ اديب، پبلشر ۽ سماجي اڳواڻ خالد ستنڌي جي ورسيءَ جي تاريخ آهي جو هو پوءِ نلور خالد حسين ولد جان محمد ڪڇيءَ ۾ 2 جون 1912ع تي ڪوٽڙيءَ ۾ پيدا ٿيا مٽرڪ جا تعليم نورمحمد هاءِ اسڪول جيڪڏهن سي لي ۽ ايم اي (پوليٽيڪل سائنس) جون سندن به حاصل ڪيائين عملي زندگيءَ ۾ هو هڪ بينڪ آفيسر هو ۽ آل پاڪستان بينڪ آفيسر يونين جو سيڪريٽري به رهيو هن سنڌ، ڪراچي ۽ بلي پبليڪيشنز جو بنياد وڌهي ڪافي سنڌي ڪتاب ڇپايا هن جاري ڀيچل ۽ سنڌ جي نلي سان ڀلي رسالا ۽ جلي ڪتا پر اهي گهڻ ڪري ڪوٽڙ ۾ ڦهتا هئا هن ڪيترن ئي ڪتابن جا ترجما ڪيا جن ۾ ڪرم ڪرڻ ۾ هيءَ ڪڇيا هن جي ڇپيل ڪتاب

CLASSIFIED ADVERTISEMENT

کورٹ نوٹیس

عدالت و سول/ فیملی جج ننگرہار ایڈیشنل
(زیور جات عاشور)
گزهن نمبر ثبت سال 2026
دست شهادتی برای اعلام فوت مسمی محمد نادر پنجوه
تعلقدار نوشاد، بتاریخ بخالک، عزیزان وارد گلشن
شهادت دادند که مسمی کوت محمد حسابی تعلقدار نوشاد
شاهد عهد بیشتر آمده . فیلبنتس
مشخصات ظاهری
جیش د متلین پیلیکیشن نوهان حی خالک نخاک
توزاتن لا درخواست داخل حقی آمی تنهنجتی نوهان کی
هن هن اجازی تنویس ڪيو آهي آگاه ڪر جو صحيح
تاريخ 23-09-2026 د تاريخ 30 تائين صبح جو نوهان
پاڻ يا ڪنهن وڪيل هن معرفت هن ڪورٽ ۾ پنهنجي
حاضر رهڻ جو صورت ۾ جيئن ڪي ڪمڪوئر پاڻي
قانون موجب فيصلو ڪيو ويندو
فيملي جج تهيد بيتابر آمد

تنڊوالهيار ريجهر ڊائنس ۽ چنڳچي رڪشا ۾ ٽڪر، 2 ڇڻا فوت، 13 زخمي

سلطان آباد پرسان ڊائنس ۽ چنڳچي رڪشا ۽ زوردار ٽڪر ۾ صاحب شامي ۽ وڪيلا شامي فوت

حادثي سبب زخمي ٿيا ۾ لال پري، روبينا، اقرا سميت 13 زخمي ٿي پيا. اسپتال منتقل

ڊائنس چنڳچي رڪشا کي پليان کان ٽڪر هنيو جنهن جي ڪري هي حادثو پيش آيوارٿ

سيرپوريءَ ۾ جي مين بس اسٽاپ تي حدڊهليز خلاف انتظاميا جو اپريشن

بنوري جي مين بس اسٽاپ تي حدڊهليز خلاف اپريشن، غيرقانوني چاڙهڻ پٺ

اي سي ۽ مخبرڪار جي اڳواڻي ۾ روڊ جي ٻنهي پاسن تان حدڊهليز خلاف ڪيون ويون

حدن اندر ليندڙ دڪانداران کي وڌايل حصا هٽائيڻ لاءِ ٻن ڏينهن جي مهلت

سيرپوريءَ ۾ جي مين بس اسٽاپ تي حدڊهليز خلاف انتظاميا جو اپريشن، غيرقانوني حدڊهليز کي هٽايو ويو. خير محمد سيرپوريءَ جي مين بس اسٽاپ تي روڊ جي ٻنهي طرفن کان ڪيل غيرقانوني حدڊهليز خلاف انتظاميا پاران سيرپوريءَ جي مين بس اسٽاپ تي حدڊهليز خلاف اپريشن ڪندي انتظاميا جو ڪمشنر راشد بلوچ ۽ اسسٽنٽ ڪمشنر راشد علي لوهار ۽ مختيارڪار ذوالفقار علي صاحبزادو جي ڪائونٽ ماتحتيءَ سيرپوريءَ جي چيئرمين جو اڳواڻي ۾ حدڊهليز خلاف اپريشن ڪيو ويو. مين بس اسٽاپ تي روڊ ڌڪاڻ ۾ هٽايا ويا سيرپوريءَ ۾ مختيارڪار جي ٻڌايو تيسر ٻيو دڪانداران ڪي وڌايل حصا هٽائيڻ لاءِ ٻن ڏينهن جي مهلت

سيرپوريءَ ۾ جي مين بس اسٽاپ تي حدڊهليز خلاف انتظاميا جو اپريشن

سڪر جي اسپتال ۾ اپريشن دوران عورت فوت، وارثن پاران علاج ۾ غفلت جو الزام

انڊس اسپتال سڪر ۾ پٽي جي اپريشن دوران ڪنڌرا واسيءَ سڪينا ڏيءَ عبدالنبيءَ جاڳيراڻي فوت ٿي وئي

ڊاڪٽر غزالا ياسمين جي نگرانيءَ ۾ اپريشن دوران عورت جي حالت اچانڪ خراب ٿي وئي ۽ هوءَ فوت ٿي آهي: وارث

واقعي جي ڇڪتاڻندار ۽ شفاف جاچ جا حڪرائي غفلت يا لاپرواهي ثابت ٿئي ته ذميوارن خلاف قانوني موجب ڪارروائي ڪئي وڃي

سڪر (بيورو رپورٽ) انڊس اسپتال سڪر ۾ پٽي جي اپريشن دوران ڪنڌرا واسيءَ سڪينا ڏيءَ عبدالنبيءَ جاڳيراڻي فوت ٿي وئي. جنهن بعد وارثن علاج ۾ مبينا غفلت جو الزام مبينا فوت ٿيڻ کان پوءِ اسپتال جي ذميوار ڊاڪٽرن جي ڪردار ۽ رويي تي سوال اٿاريا آهن. وارثن جو چوڻ آهي ته عورت سڪينا ڏيءَ عبدالنبيءَ جاڳيراڻي کي پٽي جي اپريشن لاءِ داخل ڪيو ويو هو. ڪجهه ڪلاڪن اندر ئي هوءَ فوت ٿي وئي. وارثن جو الزام آهي ته اسپتال انتظاميءَ جي غفلت ۽ لاپرواهيءَ سبب هوءَ جي موت واقع ٿي آهي. وارثن جو مطالبو آهي ته هن معاملي جي غير جانبدار ۽ شفاف جاچ ڪرائي وڃي ۽ ذميوارن خلاف قانوني موجب ڪارروائي ڪئي وڃي

راهڙيءَ ۾ آءِ جي سڪر خيرپور ضلعي جي مختلف پوليس يڪنن تي مقرر 200 ڪانسٽيبلن جو زبردست احتجاج

ڊي آءِ جي سڪر خيرپور ضلعي جي مختلف پوليس يڪنن تي مقرر 200 ڪانسٽيبلن جو زبردست احتجاج

خيرپور(ٽائمز) خيرپور ضلعي ۾ مختلف پوليس يڪنن تي مقرر ڪيل 200 ڪانسٽيبلن جو زبردست احتجاج ڪيو ويو آهي. سڪر سپرنٽنڊنٽ پوليس ڪامريڊ ڊي آءِ جي سڪر تي الزام آهي ته هن ڪانسٽيبلن کي ڪم جي بدلي ۾ ڪيترا ڏينهن ڪم ڪرايو پر اڃا تائين انهن جو پگهار ادا نه ڪيو آهي. احتجاج دوران ڪانسٽيبلن جو چوڻ آهي ته ڪم جي بدلي ۾ پگهار نه ملڻ سبب اهي شديد مالي مشڪلاتن جو شڪار آهن. هنن چيو ته گهر ۽ خاندان جي ذميواريون پوريون ڪرڻ ۾ اهي سخت مشڪلن جو شڪار آهن. هنن مطالبو ڪيو ته انهن جي پگهار جلد ادا ڪئي وڃي ۽ ذميوار آفيسرن خلاف ڪارروائي ڪئي وڃي. احتجاج دوران ڪانسٽيبلن جو چوڻ آهي ته اهي پنهنجي حقن لاءِ پرامن طريقي سان آواز بلند ڪندا رهندا آهن پر هن ڀيرو انهن جو آواز نه ٻڌو ويو. هنن چيو